

Ministarstvo nauke Crne Gore

INVO

VISOKO OBRAZOVANJE I ISTRAŽIVANJE
ZA INOVACIJE I KONKURENTNOST

INVO projekat

Prezentacija programa grantova za potprojekte istraživanja i razvoja

Podgorica, novembar 2013.

Vrste i prioritetne oblasti istraživanja koje će biti financirane

- Program grantova će financirati primijenjena i razvojna istraživanja iz sljedećih prioritetnih oblasti:
  - Energija
  - ICT
  - Medicina i zdravlje ljudi
  - Održivi razvoj i turizam
  - Poljoprivreda i hrana
  - Novi materijali, proizvodi i usluge

Ciljevi programa grantova

- Podržati istraživačke timove;
- Podržati stvaranje partnerstava između naučnoistraživačkih ustanova (NIU) i privrednog sektora iz zemlje i inostranstva;
- Jačati istraživačko-razvojne kapacitete u sektoru privrede;
- Podstaći mobilnost istraživača i ubrzati transfer znanja;
- Modernizovati istraživačku opremu i stvoriti uslove za zajedničko korišćenje postojeće i nove opreme; i
- Podstaći komercijalizaciju rezultata naučnoistraživačkih aktivnosti.

Očekivani rezultati programa grantova

- Stvaranje jake povezanosti između znanja, istraživanja i inovacija, odnosno veze između istraživanja i privrede;
- Stvaranje nove generacije naučno-tehnoloških talenata putem njihovog zapošljavanja i obuke na projektima;
- Jačanje međunarodne naučne saradnje i konkurentnosti na međunarodnom nivou; privlačenje istraživača, eksperata i finansijskog ulaganja u Crnu Goru; i
- Stvaranje preduslova za formiranje budućih centara uspješnosti.

Uslovi za prijavljivanje

- Na Konkurs za dodjelu granta se može prijaviti samo licencirana naučnoistraživačka ustanova upisana u Registar Ministarstva nauke;
- Licencirana NIU se mora prijaviti u partnerstvu sa najmanje još jednom međunarodnom naučnoistraživačkom ustanovom i sa partnerom iz privrede;
  - Međunarodni istraživački partneri moraju biti registrovani kao naučnoistraživačka ustanova u skladu sa važećim zakonodavstvom države u kojoj se nalaze;
  - I domaće i međunarodne kompanije mogu biti uključeni kao partneri, međutim, veoma se podstiče učešće domaćih kompanija;
- Uključivanje još jedne licencirane naučnoistraživačke ustanove iz Crne Gore, koja će doprinjeti interdisciplinarnosti predloženog projekta, snažno je preporučljivo, iako nije obavezno;
- NIU koja podnosi prijavu i rukovodilac projekta moraju imati ispunjene sve ugovorne obaveze iz prethodnih naučnoistraživačkih projekata finansiranih iz Budžeta Crne Gore u posljednjih pet godina.

Čemu doprinosi saradnja?

- **Sa međunarodnim partnerom** – prenos znanja koje će podstaći npr. optimalno korišćenje nove opreme, sticanje novih znanja i iskustava, razmjene i posjete istraživača.
- **Sa privredom** – razvoj novog proizvoda ili tehnologije u proizvodnji, programskog sistema, soja, sorte, poboljšanje postojećeg proizvoda i tehnologije, prototipa, nove metode, novi genetski materijal, pristup tržištu i komercijalizacija rezultata istraživanja.
- **Sa domaćom NIU** – interdisciplinarna dimenzija istraživanja. Uključivanje domaće NIU kao partnera na projektu nije obavezno, ali je preporučljivo, a interdisciplinarnost će biti ocjenjivana u okviru jednog od kriterijuma za evaluaciju projekata.

Iznos grantova i vrijeme sprovođenja projekta

- Program grantova će se sprovoditi u okviru ukupnog iznosa od 2.133.720 €.
- Pojedinačni grant može iznositi od 150.000 do 400.000 €, sa trajanjem projekta do 3 godine.
- Program potprojekata istraživanja i razvoja će funkcionisati putem konkursa za dostavljanje prijava/prijedloga. Prvi Konkurs za dostavljanje prijedloga je objavljen 18. oktobra 2013. godine. Projekti koji se odobre na osnovu ovog Konkursa biće realizovani u periodu od maja 2014. do marta 2017. godine.
- Ukoliko nakon izbora projekata koji će kroz ovaj Konkurs biti finansirani bude preostalo sredstava od ukupnog iznosa koji je na raspolaganju za program grantova, raspisaće se novi konkurs za dodjelu grantova tokom 2014. godine.

Mogućnost konkurisanja za više grantova

- Jedna licencirana NIU iz Crne Gore može da konkuriše i dobije više od jednog granta po osnovu jednog konkursa – u jednom krugu, ali predloženi potprojekti moraju da budu iz različitih tematskih oblasti u okviru jedne prioritetne oblasti istraživanja.
- NIU kojoj je dodijeljen grant u prvom krugu, može da konkuriše za dobijanje granta i u narednom, ali ne iz iste tematske oblasti u okviru jedne prioritetne oblasti istraživanja koje realizuje po osnovu Konkursa u prvom krugu.

Ključni kadar angažovan na projektu

- Predloženi projekat mora da ima:
  - **rukovodioca projekta**, koji je odgovoran za realizaciju projekta i koji mora imati ukupni koeficijent veći od 25 iz svoje uže oblasti istraživanja u poslednjih deset godina, s posebnim akcentom na poslednjih pet godina.
  - **vodeće istraživače**, koji moraju imati zbir koeficijenata veći od 15 iz svoje uže oblasti istraživanja u poslednjih deset godina s posebnim akcentom na poslednjih pet godina.

Dozvoljeni troškovi za Nosioca istraživanja – Korisnika granta (nacionalna licencirana NIU)

- Kupovina i održavanje nove opreme;
- Novo, ekonomičnije korišćenje opreme kroz saradnju i ustupanje;
- Potrošni materijal;
- Nabavka savremenih informacionih i komunikacionih tehnologija;
- Troškovi za direktno angažovane istraživače i naučnoistraživačko osoblje;
- Plate za mlade doktorante (do 35 godina) i postdoktorante za sprovođenje istraživanja;
- Prijave patenata;
- Organizovanje konferencija i radionica u Crnoj Gori i učešće crnogorskih naučnika na konferencijama i radionicama u Crnoj Gori i inostranstvu;
- Troškovi za širenje informacija o rezultatima projektnih aktivnosti;
- Pretplate na elektronske baze podataka naučnih časopisa; i
- Administrativni troškovi.

Dozvoljeni troškovi za drugu partnersku nacionalnu licenciranu NIU (ukoliko je predviđena u okviru partnerstva)

- Kupovina i održavanje nove opreme;
- Novo, ekonomičnije korišćenje opreme kroz saradnju i ustupanje;
- Potrošni materijal;
- Nabavka savremenih informacionih i komunikacionih tehnologija;
- Troškovi za direktno angažovane istraživače i naučnoistraživačko osoblje;
- Plate za mlade doktorante (do 35 godina) i postdoktorante za sprovođenje istraživanja;
- Prijave patenata;
- Učešće crnogorskih naučnika na konferencijama i radionicama u Crnoj Gori i inostranstvu;
- Troškovi za širenje informacija o rezultatima projektnih aktivnosti.

Dozvoljeni troškovi za partnersku inostranu NIU (licenciranu u skladu sa svojim nacionalnim propisima)

- Troškovi za istraživače iz partnerskih institucija iz inostranstva, angažovanih da razmenjuju iskustva, podučavaju i sprovode istraživanja u okviru projekta, i
- Putni troškovi – uključujući troškove prevoza, smještaja i dnevnice.

Dozvoljeni troškovi za partnersku firmu

- Troškovi za istraživače, tehničare i drugo pomoćno osoblje u mjeri u kojoj su angažovani na istraživačkom projektu;
- Troškovi instrumenata i opreme u mjeri i za period korišćenja za istraživački projekat;
- Troškovi ugovornih istraživanja, tehničkog znanja i патената kupljenih ili licenciranih iz spoljnih izvora po tržišnim cijenama, gdje je transakcija obavljena između nezavisnih subjekata;
- Učešće osoblja firme na konferencijama, radionicama, seminarima itd, za potrebe projekta; i
- Ostali operativni troškovi, uključujući troškove materijala, potrošnog materijala i slično, nastalih direktno kao rezultat istraživačke djelatnosti.

Vrijednost sopstvenog doprinosa NIU u planiranim aktivnostima

- NIU moraju obezbijediti svoj doprinos u pokrivanju planiranih troškova.
- Taj doprinos ne mora biti u novcu, već može biti izražen kroz angažman ljudstva (plate/honorare), opreme, infrastrukture itd.

Evropski standardi primijenjeni na finansiranje programa grantova

- Firme moraju imati finansijsko učešće za troškove svojih istraživačkih aktivnosti u okviru projekta. Finansijsko učešće firmi se računa/primjenjuje u odnosu na troškove po pojedinačnim aktivnostima/stavkama i to po sljedećem pravilu:
  - **mala preduzeća** – minimum 20% za primijenjena i 40% za razvojna istraživanja;
  - **srednja preduzeća** – minimum 25% za primijenjena i 50% za razvojna istraživanja;
  - **velika preduzeća** – minimum 35% za primijenjena i 60% za razvojna istraživanja.

Struktura ukupnih troškova

- Pri planiranju ukupnog iznosa traženog granta treba, kao pravilo, uzeti u obzir sljedeću strukturu budžeta:
  - Plate i honorari ne smiju da pređu iznos od 40% od traženog granta; i
  - Administrativni troškovi ne smiju da pređu iznos od 10% od predloženih troškova za plate i honorare.

Evaluacija pristiglih prijava

- Nakon zaključenja Konkursa prvo će se izvršiti administrativna kontrola dostavljenih prijava, a zatim (nakon eventualnog ispravljanja pojedinih nedostataka od strane podnosioca prijava) sve tehnički ispravne i kompletne prijave će se proslijediti na evaluaciju.
- Evaluacija će se obaviti u dvije faze od strane međunarodnih eksperata:
  - **Prva faza** će se fokusirati na naučni aspekt prijedloga projekata. Pored toga, u ovoj fazi će se izvršiti procjena da li su predviđeni troškovi istraživanja i ukupna budžetska sredstva razumno planirani i raspoređeni.
  - **Druga faza** će se fokusirati na komercijalni aspekt projekata.

Prva faza evaluacije prijave projekata

- Prijave će ocjenjivati po dva međunarodna naučna evaluatora na osnovu sljedećih kriterijuma :
  - Naučni/tehnološki kvalitet, očekivani rezultati, inovativnost i interdisciplinarnost;
  - Međunarodna saradnja, mobilnost istraživača;
  - Saradnja s privrednim sektorom;
  - Kvalitet učešća mladih istraživača;
  - Kvalitet plana projekta: tehnički i upravljački aspekti, kao i struktura troškova i finansija;
  - Kvalitet projektnog tima: naučni/tehnološki i upravljački; i
  - Valorizacija rezultata i tržišne perspektive.

Druga faza evaluacije prijave projekata

- U drugoj fazi evaluacije biće razmatrane sve projektne prijave koje u prvoj fazi budu ocijenjene sa 70 ili više bodova (od mogućih 100).
- Drugostepena evaluaciona komisija, sastavljena od najmanje tri nezavisna međunarodna eksperta, sastaje se u Crnoj Gori i postići konsenzus oko finalnog rangiranja svih prijava i daće preporuku za Ministarstvo nauke za izbor projekata kojima će se dodijeliti grantovi, a takođe će Ministarstvu dati i smjernice za dalje pregovore sa podnosiocima prijava oko uslova za zaključenje Ugovora o dodjeli granta.
- Drugostepena evaluaciona komisija će prijave rangirati u tri kategorije:
  - i) izuzetno preporučene za finansiranje,
  - ii) preporučene za finansiranje,
  - iii) ne preporučuju se za finansiranje.

Pregovori sa Ministarstvom nauke o zaključenju Ugovora o grantu (1)

- Ministarstvo nauke donosi konačnu odluku o dodjeli grantova. Uzimajući u obzir raspoloživi budžet Ministarstvo će ući u pregovore o dodjeli granta sa podnosiocima prijava čiji su prijedlozi svrstani u prvu kategoriju (izuzetno preporučeni za finansiranje).
- Pored toga, Ministarstvo može da započne pregovore s podnosiocima prijava čiji su prijedlozi svrstani u drugu kategoriju (preporučeni za finansiranje), ukoliko su prijedlozi iz prve kategorije povučeni ili su pregovori bili neuspješni, a budžetska sredstva budu dostupna. Takođe, Ministarstvo može odlučiti da finansira projekte iz druge kategorije ako nakon dodjele sredstava svim projektima iz prve kategorije još uvijek postoje preostala sredstva u Budžetu programa grantova.

Pregovori sa Ministarstvom nauke o zaključenju Ugovora o grantu (2)

- Prijedlozi iz treće kategorije (ne preporučuju se za finansiranje) će automatski biti odbijeni i neće biti uzeti u razmatranje od strane Ministarstva nauke.
- Pregovori mogu da se odnose na sve naučne, tehničke, pravne ili finansijske aspekte prijave, uzimajući u obzir komentare od strane međunarodnih evaluatora.
- Do kraja procesa pregovora Nosilac istraživanja (Korisnik granta) treba da pripremi plan nabavki i partnerske ugovore sa ostalim učesnicima.

Finansiranje

- Sredstva granta će biti dodijeljena Korisniku granta, koji za tu namjenu mora da otvori poseban bankovni račun.
- Evidencije i bankarski izvještaji za taj račun moraju biti dostupni za pregled i provjeru internih INVO eksperata za upravljanje finansijama i eksternih revizora.
- Dinamika prenosa sredstava na račun Korisnika granta biće definisana u pregovorima za zaključenje ugovora i utvrđena u Ugovoru o grantu.

Odgovornosti Korisnika granta (1)

- Izrada prijave za dodjelu granta;
- Pregovaranje sa Ministarstvom nauke o Ugovoru o dodjeli granta, uključujući plan nabavki;
- Sprovođenje procjene stanja životne sredine i pripremanje Plana za upravljanje životnom sredinom i realizacija aktivnosti na projektu u skladu sa tim;
- Izrada sporazuma o partnerstvu sa ostalim učesnicima na projektu;
- Adekvatno sprovođenje Ugovora o grantu;
- Koordinacija rada svih partnera u skladu sa cjelokupnim projektnim planom i rješavanje svih problema koji utiču na implementaciju projekta, uključujući nabavke;

Odgovornosti Korisnika granta (2)

- Imenovanje članova komisije za izbor snabdjevača roba i izvršilaca usluga;
- Isplate za nabavku roba i usluga i pribavljanje potvrda za takve isplate;
- Prenos sredstava partnerima kako bi se osiguralo efikasno sprovođenje svih aktivnosti;
- Vođenje evidencije o projektnim aktivnostima i priprema potrebnih periodičnih i završnih izveštaja;
- Obezbjeđivanje dobrog finansijskog upravljanja; i
- Omogućavanje praćenja i evaluacije projektnih aktivnosti od strane Ministarstva nauke.

Konkurs za dostavljanje prijava za program grantova

- Ministarstvo nauke Crne Gore objavilo je 18. oktobra 2013. godine Konkurs za dostavljanje prijava za dobijanje granta za potprojekte istraživanja i razvoja, koji je dostupan na web stranicama Ministarstva nauke i INVO projekta:
  - www.mna.gov.me
  - www.heric.me
- Rok za dostavljanje prijava je **17. decembar 2013. godine.**

Ključni datumi

- Rok za dostavljanje prijava 17. 12. 2013.
- Administrativna provjera 30. 12. 2013.
- Evaluacija aplikacija 05. 02. 2014.
- Pregled izvještaja i rangiranje 28. 02. 2014.
- Proces pregovaranja završen 04. 04. 2014.
- Finalno odobrenje 14. 04. 2014.
- Dodjela grantova od strane MNA 25. 04. 2014.
- Ugovor stupa na snagu 25. 04. 2014.
- Period implementacije maj 2014. – mart 2017.

HVALA NA PAŽNJI

Vladan Perazić

Službenik za grantove

Tim za upravljanje INVO projektom

Tel: 020/234-577

Fax: 020/221-577

Mob: 067 242 089

E-mail: vladan.perazic@mna.gov.me

Web: www.heric.me